

5.15. VİNÇ BENZETİM PROJESİ

Prof. Dr. Asaf VAROL

avarol@firat.edu.tr

1. PROJE KONUSU

Metal parçaların bant üzerinden elektromıknatis vasıtasıyla alınarak taşınması ve bir yerde istiflenmesi bu projenin konusunu oluşturmaktadır.

2. PROJENİN AMACI

Sanayide kullanılmakta olan bu sistemin küçük bir benzetim projesi yapılmıştır. Projede tırnakları vasıtasıyla birbirine tutturulabilen küçük lego parçalar kullanılmıştır. Bu parçalar arasında elektromıknatis, motorlar, dişliler, yapı blokları vb. malzemeler bulunmaktadır. Robotun çalıştırılması, bir bilgisayar aracılığı ile uygun bir yazılımla sağlanmaktadır.

3. SİSTEMİN ÇALIŞMASI

Metal parçalar, yürüyen bir bant aracılığı ile belirli bir noktaya taşınmaktadır. Metal parçalarının geldiğini fark eden robot kolu malzeme üzerine doğru hareket etmekte ve elektromıknatıstan akım geçirilerek metal parçalarının tutulması sağlanmaktadır. Mıknatısa tutulu metal parçalar, istenilen yere taşınmakta ve orada istiflenmektedir .

“Özellikle Avrupa’da araba çöplüklerindeki hurdaya dönmüş taşıtların istiflenmesinde bu tür sistemleri görmek mümkündür. Ayrıca dökümhanelerde de benzer sistemler kullanılmaktadır.”

İnsan gücüne gerek duyulmadan, çok ağır metal parçalarının bu tür bir sistemle rahatlıkla kaldırılması, günümüzde bilinen bir sistemdir. Özellikle Avrupa'da araba çöplüklerindeki hurdaya dönmüş taşıtların istiflenmesinde bu tür sistemleri görmek mümkündür. Ayrıca dökümhanelerde de benzer sistemler kullanılmaktadır.

4. MALZEME SEÇİMİ

Sistem elektromıknatıs kullanılarak tasarlanmıştır. Bunun yanı sıra motorların hareketini sınırlayan anahtarlar kullanılmıştır (E1, E2, E4, E5, E6, E7). Dönme ve düşey yönde yukarı-aşağı hareketler ise motorlarla sağlanmıştır (M 1,M2,M3).

4.1 PROJEDE KULLANILAN MALZEMELER

Bu benzetim projesinin monte edilmesinde aşağıda belirtilen malzemeler kullanılmıştır. Bu malzemeler, robot montaj seti içerisinde hazır bulunmaktadır. Kutu içerisinde bulunmayan malzemeler ise, özel olarak temin edilmiştir.

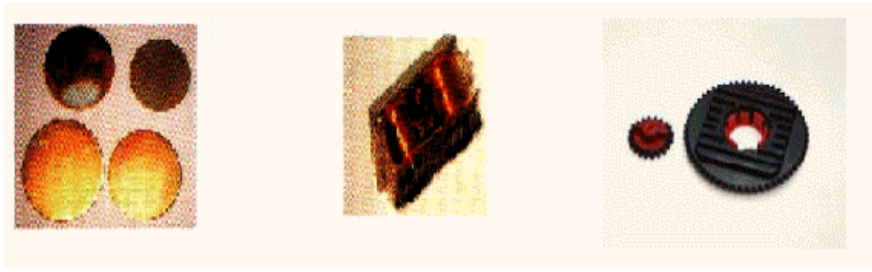
Dişli Kutusu

Dişli Ray için Dişli Kutusu

Arabirim için Bağlantı Soket

Metal Parçalar

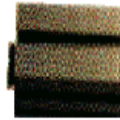
Elektro Miknats

Dişli Döner Tabla

Motor

Tek Mandallı Yapı Bloğu

Panel Tutturucu

Dişli Ray

Panel

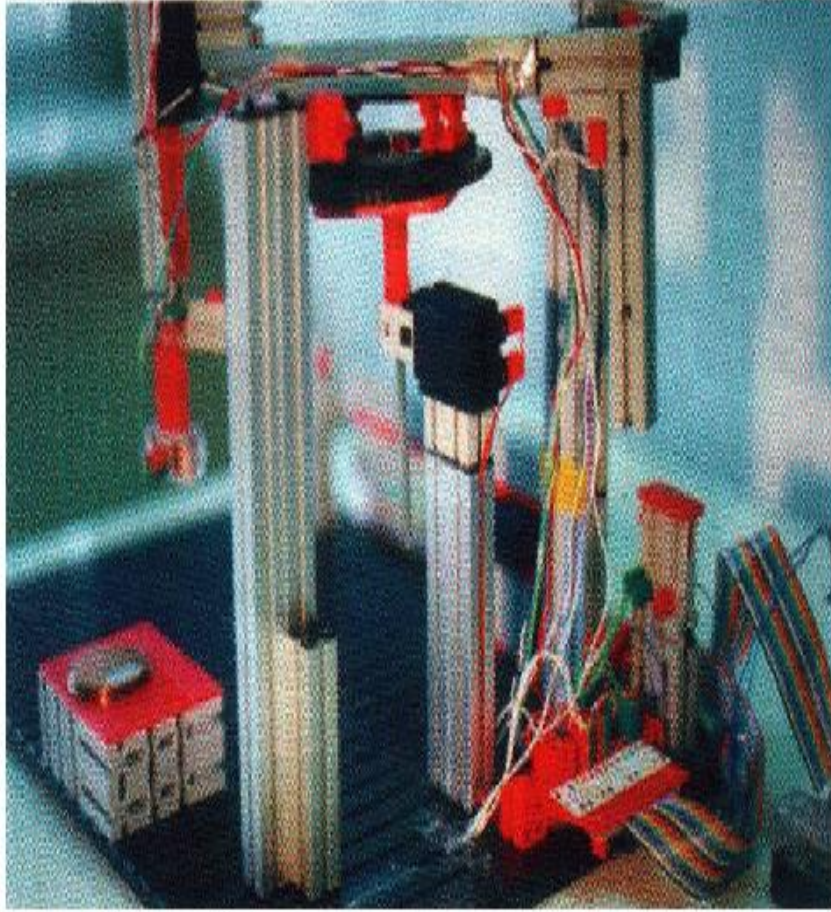

Bilgisayar Kontrolü İçin Arabirim

	E2	E1	E4	E5	E6	E7	DURUMLAR
1	0	1	-	-	-	-	M1 SOLA
2	1	0	-	-	-	-	M1 SAĞA
3	-	-	1	0	-	-	M2 SAĞA
4	-	-	0	1	-	-	M2 SOLA
5	-	-	-	-	0	1	M3 YUKARI
6	-	-	-	-	1	0	M3 AŞAĞIYA
7	1	1	1	1	1	1	MOTORLARI DURDUR

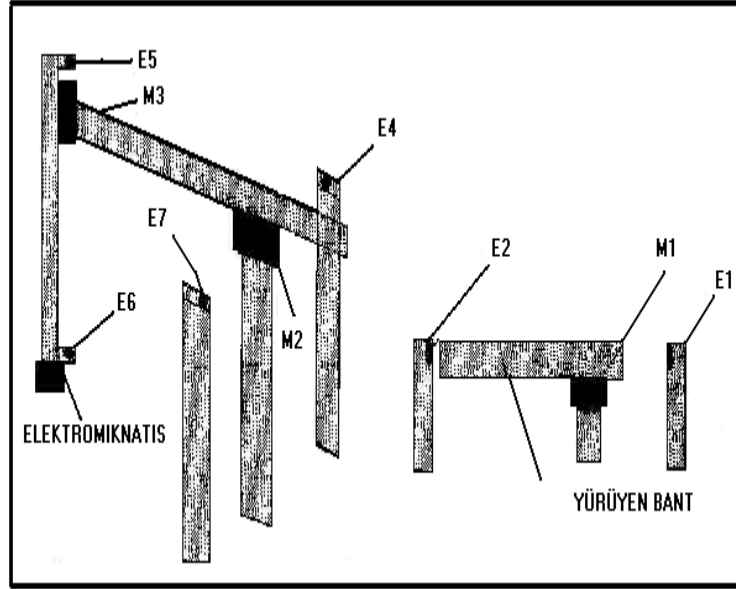
4.2. PROJE MONTAJI VE GENEL GÖRÜNTÜLER

Montajı gerçekleştirilen sisteme ait resimler aşağıda verilmiştir (Resim 1 , Resim 2).

Resim 1. Vinç Benzetim Projesinin Genel Görünümü

Otomatik Vinç Kolunun Yerleşim Planı

5. MOTOR VE ANAHTARLARIN GÖREVLERİ

M1: Yürüyen bandın sağa ve sola gitmesini sağlayan motor,

M2: Vinç kolunun sola ve sağa dönmesini sağlayan motor.

M3: Elektromıknatısa bağlı olan bu koldaki motor, mıknatısı yukarı veya aşağıya çekmesini sağlamaktadır.

E1,E2: Yürüyen bandın sağa ve sola hareketini sınırlamak için konmuş anahtarlar.

E4,E7: Vinç kolunun sağa ve sola hareketini sınırlamak için belli açıda döndürmek amacıyla konmuş anahtarlar.

E5,E6: Elektromıknatısa bağı olan bu kolda bulunan anahtarlar, mıknatısın aşağı ve yukarı gitmesini sınırlamak için konulmuşlardır .

E: Bu anahtar ise E2 anahtarına seri bağı adaptör vasıtasıyla elektro mıknatısa gerekli manyetik alanın oluşması için konmuştur.

6. PROGRAMIN YAZILIMI

TO VİNÇ

MSTOP "M1

MSTOP "M2

MSTOP "M3 A

END

TO A

IF EQUALP STATUS "E4 0 [MCW "M2]

IF EQUALP STATUS "E4 1 [MSTOP "M2]

IF EQUALP STATUS "E4 1 [B]

A

END

TO B

IF EQUALP STATUS "E5 0 [MCW "M3]

IF EQUALP STATUS "E5 1 [MSTOP "M3]

IF EQUALP STATUS "E5 1 [MSOLA]

B

END

TO MSOLA

IF EQUALP STATUS "E1 0 [MCW "M1]

IF EQUALP STATUS "E1 1 [MSTOP "M1]

IF EQUALP STATUS "E1 1 [MSAĞA] MSOLA

END

TO MSAĞA

IF EQUALP STATUS "E2 0 [MCCW "M1]

IF EQUALP STATUS "E2 1 [MSTOP "M1]

IF EQUALP STATUS "E2 1 [YUK1]

MSAGA

END

TO YUK1

IF EQUALP STATUS "E6 0 [MCCW "M3]

IF EQUALP STATUS "E6 1 [MSTOP "M3]

IF EQUALP STATUS "E6 1 [VİNÇA]

YUKI

END

TO VİNÇA

IF EQUALP STATUS "E7 O [MCCW "M2]

IF EQUALP STATUS "E7 1 [MSTOP "M2]

IF EQUALP STATUS "E7 1 [AŞAĞI]

VİNÇA

END

TO AŞAĞI

IF EQUALP STATUS "E5 O [MCW "M3]

IF EQUALP STATUS "E5 1 [MSTOP "M3]

IF EQUALP STATUS "E5 1 [YUKARI]

AŞAĞI

END

TO YUKARI

IF EQUALP STATUS "E6 O [MCCW "M3]

IF EQUALP STATUS "E6 1 [MSTOP "M3]

IF EQUALP STATUS "E6 1 [VİNÇO]

YUKARI

END

TO VİNÇO

IF EQUALP STATUS "E4 O [MCW "M2]

IF EQUALP STATUS "E4 1 [MST9P "M2]

IF EQUALP STATUS "E4 1 [AŞAGI]

VİNÇO

END

TO AŞAĞI

IF EQUALP STATUS "E5 O [MCW "M3]

IF EQUALP STATUS "E5 1 [MSTOP "M3]

IF EQUALP STATUS "E5 1 [MSOLA]

AŞAGI

END

7. PROGRAMIN GENEL AÇIKLAMASI

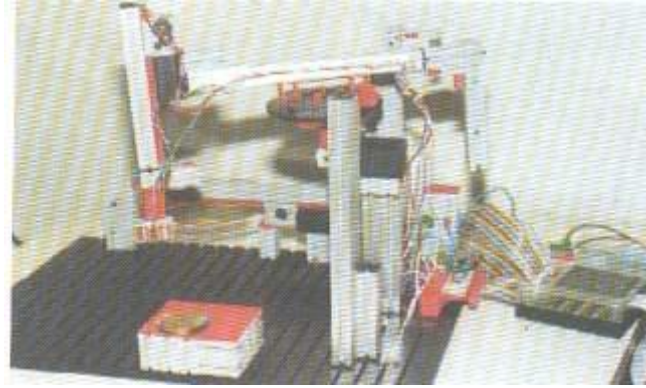
Başlangıçta bütün motorları durdurulmalıdır, çünkü böylece herhangi bir elektrik kesilmesinde motorların tekrar baştan çalıştırılması sağlanır.

İlk başta E4 anahtarı 0 konumda iken M1 motoru çalışır. E4 anahtarı 1 olana kadar M1 motoru dönmeye devam eder. İstenen açı gerçekleştirildikten sonra, vinç kolunun metal parçanın altına gelmesi

sağlanır . E5 anahtarı 0 konumunda iken, M3 motoru E5 1 olana kadar yukarı çıkmaya devam eder. M1 motoruna bağlı olan anahtar, bandı sağa hareket ettirerek metal parçanın alınması için metal konan yere E1 anahtarı 1 olana kadar gitmeye devam eder. M1 motoru sola hareket ettirilerek mıknatısın altına gelene kadar ve E2 anahtarı 1 olana dek, M1 motoru dönmeye devam edecektir.

Elektromıknatısa seri bağlanmış E anahtarının, manyetik alan yaratarak metal parçayı çekmesi sağlanır. M3 motoru, E5 anahtarı 1 olana kadar yukarı çıkar. Daha sonra durur.

M2 motoru sola doğru hareket ederek E4 anahtarı 1 olduğunda durur. M3 motoru aşağıya inerek elektromıknatısa seri bağlı adaptör ile anahtarı 0 olur ve mıknatıs metal parçayı bırakır. M3 motoru yukarı çıkar. E6 anahtarı 1 olana kadar çıkmaya devam eder. Aynı işlemler tekrarlanarak yapılır.

Resim 2. Metal Parçaları Almaya Giden Robot Kolu

VAROL, A.: Vinç Benzetim Projesi, Otomasyon, Aylık Elektrik Elektronik Makine Bilgisayar Dergisi, Sayı: 73, Temmuz'98, S: 116-119

KAYNAK :

[1] Otomatik Vinç Kolu, Fırat Üniversitesi, Teknik Eğitim Fakültesi, Elektronik-Bilgisayar Eğitimi Bölümü, Robotik Dersi, Proje no. 1998/3.